

TRESTNÉ ČINY HOSPODÁŘSKÉ VE VLÁDNÍM NÁVRHU TRESTNÍHO ZÁKONÍKU

JIŘÍ HERCZEG

ÚVOD

Vývoj po listopadu 1989 ukazuje, že trestné činy hospodářské nejsou spjaty jen s direktivním způsobem řízení národního hospodářství. I v demokratické společnosti tvoří trestné činy hospodářské tvoří významnou součást trestního zákoníku. Ani stát, jehož hospodářství je založeno na principech tržní ekonomiky, se neobejde bez určité regulace ekonomiky a součástí této regulace jsou i instrumenty práva trestního.

Návrh trestního zákoníku vychází z přesvědčení, že ochranu demokratického státního a společenského zřízení, práv a svobod jednotlivců a ochranu jejich života, zdraví a majetku je třeba zajišťovat především mimotrestními prostředky. Na protiprávní jednání by měl stát reagovat prostředky trestního práva až v krajních případech v souladu s pomocnou (subsidiární) úlohou trestního práva v právním řádu a ve společnosti. Trestní politika, která má zabezpečovat kontrolu a potlačování kriminality, musí proto spočívat na vhodném vyvažování prevence a represe. Trestní právo totiž může reagovat pouze na násleky negativních jevů v ekonomice, nikoli na jejich příčiny. Na ty lze trestní represí působit pouze nepřímou. Proto rozhodující roli zde musí sehrát jiné než trestněprávní nástroje, zejména pak kvalitní mimotrestní právní rámec podnikání.¹

Princip subsidiarity trestní represe přitom vyžaduje, aby stát uplatňoval prostředky trestního práva zdrženlivě, tj. především v těch případech, kdy jiné právní prostředky selhávají nebo je jejich užití zjevně neúčelné (IV. ÚS 469/04). Pokud dlužník řádně a včas nezaplatí fakturu, je standardním prostředkem žaloba na zaplacení a nikoli trestní oznámení, jak je u nás dobrým zvykem. Argument, že obchodní soudnictví je přetížené a nefunguje, neobstojí. V právním státě proto musí platit, že trestní právo není základním instrumentem ke kultivaci podnikatelského prostředí, trestní právo nemá sankcionovat každý obchodní případ či porušení povinnosti. Funkcí trestního práva je jen a pouze sankcionovat ta nejhrubší porušení práva. Například Ústavní soud judikoval, že je zcela nepřijatelná praxe, kdy se standardní civilní vztahy na úkor jednoho z jejich účastníků řeší prostředky trestního práva. Tímto způsobem totiž potom dochází k zne-

¹ Púry, F. Poznámky k právní úpravě hospodářské kriminality v České republice. Trestní právo 9/2000, s. 9.

rovnoprávnění osob v jejich vzájemných vztazích a k neúčtě orgánů veřejné moci k rovnosti občanů, tedy k porušení čl. 1 Listiny a čl. 1 Ústavy (IV. ÚS 469/02).

Přechod k formálnímu pojetí trestného činu vyžaduje velmi přesně formulované znaky skutkových podstat v trestním zákoně, které jsou důležité právě ve vztahu k podnikání, aby pokud možno jednoznačně vymezovaly hranici tzv. trestního bezpráví, tj. toho, co je dovolené, resp. je postižitelné jen mimotrestními opatřeními, a co je již trestným činem. Negativním příkladem platné trestněprávní úpravy je ustanovení § 127 TZ (porušování závazných pravidel hospodářského styku), které obsahuje poměrně neurčité pojmy a jemuž je od počátku vytýkána značná vágnost, což jistě nepřispívá k právní jistotě podnikatelů ani k jednotnému uplatňování trestní represe.²

V návrhu trestního zákoníku jsou trestné činy hospodářské zařazeny v hlavě VI. zvláštní části. Hospodářské trestné činy nelze ztotožňovat s hospodářskou kriminalitou či hospodářským trestním právem, což jsou pojmy širší. Hospodářské zájmy a vztahy mezi hospodářskými subjekty navzájem, resp. mezi nimi a státem jsou totiž chráněny i v dalších hlavách návrhu zvláštní části trestního zákoníku, zejména v hlavě V. (trestné činy proti majetku), jestliže tu je výrazný prvek majetkové škody, a v hlavě VII. (trestné činy obecně nebezpečné), pokud jsou hospodářskou činností narušeny obecné zájmy jako např. ochrana životního prostředí (průmyslové havárie, nebezpečný odpad apod.). Některé hospodářské zájmy jsou nepřímo chráněny i v ustanovení jiných hlav zvláštní části, například v hlavě IX. (trestné činy proti republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci).

Vládní návrh trestního zákoníku mění systematiku oddílů hlavy VI., přičemž nahrazuje i názvy jednotlivých oddílů, které byly poplatné době svého vzniku (např. trestné činy proti hospodářské kázi), novými názvy odpovídajícími stávajícímu hospodářskému systému. Návrh trestního zákoníku tak vyjadřuje nové chápání postihu hospodářské kriminality. Hlava VI. zvláštní části se člení na čtyři díly: trestné činy proti měně, trestné činy daňové, poplatkové a devizové, trestné činy proti závazným pravidlům tržní ekonomiky a oběhu zboží ve styku s cizinou a trestné činy proti průmyslovým právům a proti autorskému právu.

TRESTNÉ ČINY PROTI MĚNĚ

Trestáním padělání a pozměňování peněz stát zabezpečuje bezpečnost a funkčnost peněžního styku, jako jednoho ze základních předpokladů fungování ekonomiky. Postihem trestných činů proti měně plní Česká republika i své mezinárodní závazky.³

² Například Novotný, O. O otázkách hospodářského trestního práva, Právní praxe, 6/1997, s. 383.

³ Úmluva o potírání penězokazectví ze dne 20. 4. 1929 (č. 15/1932 Sb.), Rámcové rozhodnutí Rady ze dne 6. prosince 2001, kterým se mění Rámcové rozhodnutí Rady 2000/383/JVV o zvýšené ochraně trestními a jinými sankcemi proti padělání ve spojitosti se zaváděním eura (32001F0888), Rámcové rozhodnutí Rady ze dne 28. května 2001 o potírání podvodů a padělání bezhotovostních platebních prostředků (2001/413/JVV).

Vládní návrh trestního zákoníku přejímá základní skutkové podstaty padělání a pozměňování peněz (§ 208), udávání padělaných a pozměněných peněz (§ 209) a výroby a držení padělatelského náčiní (§ 210) z platného trestního zákona (§ 140–143) bez zásadních změn. U trestných činů proti měně jde o osvědčené skutkové podstaty, jejichž aplikace v praxi nečiní potíže a je podpořena bohatou judikaturou.

U trestného činu padělání a pozměňování peněz (§ 208) jsou doplněny další zvlášť přitěžující okolnosti, a to spáchání činu ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech a spáchání takového činu ve velkém rozsahu. Doplnění těchto okolností má zohledňovat zvýšenou nebezpečnost takových jednání.

Skutková podstata trestného činu výroby a držení padělatelského náčiní (§ 210) je v návaznosti na Rámcové rozhodnutí Rady o potírání podvodů a padělání bezhotovostních platebních prostředků,⁴ pokud jde o formy páchaní doplněna o „dopravování“. Jednotlivé prostředky používané k padělání nebo pozměňování peněz jsou doplněny o počítačový program a pomůcku určenou k takovému padělání nebo pozměňování.

V souladu s Rámcovým rozhodnutím Rady o zvýšené ochraně proti padělání ve spojitosti se zaváděním eura⁵ návrh trestního zákoníku doplňuje trestné činy proti měně o novou skutkovou podstatu nazvanou **Opatření, přechovávání a udávání neoprávněně vyrobených peněz a peněz dosud do oběhu nevydaných**. Tohoto trestného činu se dopustí, „*kdo sobě nebo jinému opatří neoprávněně vyrobené peníze nebo peníze dosud do oběhu nevydané, nebo kdo takové peníze neoprávněně vyváží, dováží, prováží nebo přechovává, nebo kdo takové peníze neoprávněně dá do oběhu*“. Okolnostmi podmiňující použití vyšší trestní sazby je spáchání tohoto činu členem organizované skupiny nebo spáchání takového činu ve značném rozsahu. Zvlášť přitěžujícími okolnostmi se sazbou trestu odnětí svobody na pět až dvanáct let jsou pak spáchání činu členem organizované skupiny působící ve více státech nebo spáchání takového činu ve velkém rozsahu.

Dle důvodové zprávy je v souvislosti s měnovými opatřeními a stále důležitější rolí měny ve vztazích mezi státy a zejména ve vazbě na univerzální platidlo zavedené v Evropské unii v podobě eura, nezbytně nutné zajistit odpovídající trestněprávní postih i takových forem jednání, která narušují měnovou stabilitu uváděním do oběhu sice pravých, avšak neoprávněně použitých peněz. Jejich zdrojem bude zpravidla kriminální jednání, jímž se pachatelé zmocní pravých peněz ještě před tím, než jsou uvedeny do oběhu standardními způsoby, a jež – takto nelegálně fakticky „staženy“ z oběhu – musí být nahrazeny jinými penězi, čímž se objem peněz v oběhu zvyšuje, avšak není podložen reálnou hodnotou potud, že množství peněz je uměle navyšováno právě o tu část měny, která byla předtím odcizena a je posléze uváděna protiprávně (a vlastně duplicitně) do oběhu vedle té části měny, která je standardním způsobem udržována v oběhu.

⁴ Rámcové rozhodnutí Rady ze dne 28. května 2001 o potírání podvodů a padělání bezhotovostních platebních prostředků (2001/413/JVV) (32001F0413).

⁵ Rámcové rozhodnutí Rady ze dne 6. prosince 2001, kterým se mění Rámcové rozhodnutí Rady 2000/383/JVV o zvýšené ochraně trestními a jinými sankcemi proti padělání ve spojitosti se zaváděním eura (32001F0888).

Dle společného ustanovení (§ 212) se ochrana podle § 208 až 211 se poskytuje též peněžům jiným než tuzemským, tuzemským a cizozemským platebním prostředkům a záručním šekovým kartám, jakož i tuzemským a cizozemským cenným papírům. Ochrana padělání je tak na rozdíl od dosavadního ustanovení § 143 TZ rozšířena i na záruční šekové karty. Jinými než tuzemskými penězi jsou jak zákonné peníze jiného státu, tak i peníze společné více státům (euro)⁶. Platební prostředky představuje řada instrumentů, jejichž prostřednictvím se uskutečňuje bezhotovostní platební styk a v podstatě nahrazují peníze v platebním styku. Jde například o příkaz k úhradě či platební kartu. U platebních prostředků se proto vypouští slovo „bezhotovostní“, což však nebude mít žádný vliv na použitelnost tohoto ustanovení, neboť platební prostředky jsou ze své povahy vždy bezhotovostní.

Trestného činu **ohrožování oběhu tuzemských peněz** dle § 213 odst. 1 se dopustí, „*kdo neoprávněně vyrobí nebo vydá náhražky tuzemských peněz nebo kdo takové náhražky neoprávněně dává do oběhu*“. Stejně bude potrestán, „*kdo bez zákonného důvodu odmítá tuzemské peníze nebo je poškozují*“. Ustanovení dosavadního § 144 odst. 2 písm. b) TZ, které sankcionovalo „shromažďování drobných tuzemských peněz bez hospodářské potřeby“ bylo k návrhu České národní banky vypuštěno.

TRESTNÉ ČINY DAŇOVÉ, POPLATKOVÉ A DEVIZOVÉ

Objektem trestných činů daňových a poplatkových je zájem státu na řádném vyměření a odvedení daní a poplatků. V případě trestných činů devizových to je zájem státu na vývoji platební bilance, pokud bezprostředně ohrožuje platební schopnost vůči zahraničí nebo vnitřní měnovou rovnováhu České republiky. Návrh trestního zákoníku v zásadě přejímá právní úpravu těchto trestných činů z platného trestního zákona s dílčími upřesněními těch skutkových podstat, jejichž aplikace v praxi způsobuje potíže. Trestné činy daňové, poplatkové a devizové jsou systematicky zařazeny do dílu druhého hlavy šesté zvláštní části.

Trestného činu **zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby** (§ 214) se dopustí, „*kdo ve větším rozsahu zkrátí daň, clo, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pojistné na zdravotní pojištění, poplatek nebo jinou podobnou povinnou platbu, anebo vyláká výhodu na některé z těchto povinných plateb*“. Okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby je zkrácení daně nejméně se dvěma osobami, porušení k usnadnění takového činu úřední uzávěry nebo spáchání činu ve značném rozsahu. Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, zkrátí-li daň ve velkém rozsahu. Dosud legislativně oddělená samostatná skutková podstata sankcionující vylákání výhody na některé z povinných plateb (dosavadní § 148 odst. 2 TZ) se tak převádí do základní skutkové podstaty obsahující „klasické“ zkrácení daně (dosavadní § 148 odst. 1 TZ). Tím je odstraněna dosavadní ne-

⁶ Srovnej Rámcové rozhodnutí Rady ze dne 6. prosince 2001, kterým se mění Rámcové rozhodnutí Rady 2000/383/JVV o zvyklé ochraně trestními a jinými sankcemi proti padělání ve spojitosti se zaváděním eura (32001F0888).

možnost sčítat vylákanou výhodu na povinné platbě se zkrácením daně, poplatku nebo podobné povinné platby. Dle důvodové zprávy má toto řešení význam jak z hlediska naplnění základní skutkové podstaty (větší rozsah), tak i z hlediska naplnění okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby (značný rozsah a velký rozsah), kde je možno při navrhované úpravě bez problémů sčítat rozsah vylákané výhody na některé z těchto povinných plateb a rozsah zkrácení daně, poplatku nebo podobné povinné platby. Dále je do této skutkové podstaty výslovně doplněno i krácení příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, které sem logicky patří (srovnej dosavadní § 147 TZ).

Trestného činu **neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na zdravotní pojištění** (215) se dopustí, „*kdo jako zaměstnavatel nebo plátcе ve větším rozsahu nesplní svoji zákonnou povinnost za zaměstnance nebo jinou osobu odvést daň, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti nebo pojistné na zdravotní pojištění*“. Okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby je, získá-li pachatel tímto činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch nebo prospěch velkého rozsahu. Ve vymezení skutkové podstaty jsou tak upřesněny základní pojmy „plátcе“ a „poplatník“ tak, aby byly v souladu nejen s daňovými předpisy, ale i s předpisy upravujícími pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění.⁷

Zásadním připomínkám Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva zdravotnictví, které požadovaly vypuštění slov „*za zaměstnance nebo jinou osobu*“, aby tak bylo dosaženo postihu i té části daně a pojistného, kterou odvádí zaměstnavatel „sám za sebe“ nebylo vyhověno. Jde o opakovaný návrh, který již v minulosti Poslanecká sněmovna odmítla s tím, že by se jednalo o trestní postih platební neschopnosti. Postih podle § 215 se tak bude i nadále omezovat jen na tu část daně nebo pojistného, kterou má zaměstnavatel odvést za poplatníka a kterou zaměstnanci i srazil. Trestnost neodvedení daně, pojistného na zdravotní pojištění a pojistného na sociální zabezpečení včetně příspěvku na státní politiku zaměstnanosti tak bude v souladu s judikaturou ke stávajícímu § 147 TZ i nadále podmíněna zjištěním, že zaměstnavatel měl k dispozici potřebné finanční prostředky, tj. že příslušné částky ze mzdy svým zaměstnancům z jejich hrubých mezd skutečně srazil a v rozporu se zákonem je neodvedl oprávněným příjemcům, ale použil je k jiným účelům.⁸

Na rozdíl od trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby (§ 214), který je svou podstatou zvláštním způsobem podvodu, skutková podstata trestného činu dle § 215 dopadá pouze na případy, kdy plátcе nezakrývá svou daňovou či poplatkovou povinnost nebo její výši, ale z nejrůznějších důvodů ji neplní. Dle ustanovení § 215 tedy nemohou být postihovány případy, kdy zaměstnavatel výkazy zfalšuje či zkreslí a dosáhne nižšího výpočtu pojistného. Takové jednání bude třeba kvalifikovat jako zkrácení pojistného dle § 214. Zvláštní ustanovení o účinné lítosti (§ 216) osnova přejímá z platné právní úpravy beze změny.

U trestného činu **nesplnění oznamovací povinnosti v daňovém řízení** (§ 217) návrh trestního zákoníku pouze rozšiřuje možnost ukládat alternativní tresty (trest

⁷ Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění.

⁸ č. 30/2001 Sb. rozh. tr.

zákazu činnosti a peněžitý trest) k trestu odnětí svobody. Skutkovou podstatu trestného činu **porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech k označení zboží** (§ 218) návrh rozšiřuje i na kontrolní pásky nebo jiné předměty k označení zboží pro daňové účely tak, aby i ohledně těchto důležitých předmětů pro daňové účely byla zajištěna trestněprávní ochrana při jejich nezákonném užití nebo jiném nakládání. Podle platného § 148a TZ je trestným činem uvádění do oběhu zboží bez nálepek k jeho označení pro daňové účely v rozporu s právním předpisem. Tímto právním předpisem je zákon č. 353/2003 Sb, o spotřebních daních. Tento zákon jako správní delikt postihuje vedle prodeje neoznačených cigaret i skladování a přepravu takových cigaret.⁹ Samotné skladování či přepravování však dosud nebylo trestné podle § 148a, přestože představuje pro společnost stejné ohrožení, jako je uvádění do oběhu. Proto návrh trestního zákoníku tento nedostatek odstraňuje. U skutkové podstaty trestného činu **padělání a pozměňování předmětů k označení zboží pro daňové účely a předmětů dokazujících splnění poplatkové povinnosti** (§ 219) návrh trestního zákoníku upřesňuje okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby (získání prospěchu velkého rozsahu) tak, aby odpovídaly těmto okolnostem v jiných obdobných případech.

U trestného činu **padělání a pozměňování známek** (§ 220) návrh trestního zákoníku rozšiřuje možnost ukládat alternativní tresty (trest zákazu činnosti a peněžitý trest) k trestu odnětí svobody. Doplnuje se nová okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby, a to získání prospěchu velkého rozsahu s možností uložení trestu odnětí svobody až na 10 let. Podobně i u trestného činu **porušení zákazů v době nouzového stavu v devizovém hospodářství** (§ 221) návrh rozšiřuje pouze možnost ukládat alternativní tresty (trest zákazu činnosti a peněžitý trest) k trestu odnětí svobody.

TRESTNÉ ČINY PROTI ZÁVAZNÝM PRAVIDLŮM

TRŽNÍ EKONOMIKY A OBĚHU ZBOŽÍ VE STYKU S CIZINOU

Ustanovení o trestném činu porušování závazných pravidel hospodářského styku (§ 127 TZ) a o trestném činu nekalé soutěže (§ 149 TZ), proti kterým byly vznášeny námitky z hlediska nedostatečné určitosti, jasnosti a přesnosti zákonné definice trestného činu, byly nahrazeny novou skutkovou podstatou trestného činu **porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže** (§ 222). Toto ustanovení obsahuje dvě samostatné skutkové podstaty.

Trestného činu dle § 222 odst. 1 se dopustí, „*kdo poruší zvláštní právní předpisy o nekalé soutěži tím, že se při účasti v hospodářské soutěži dopustí klamavé reklamy, klamavého označování zboží a služeb, vyvolávání nebezpečí záměny, podplácení nebo ohrožování zdraví spotřebitelů a životního prostředí a způsobí tím ve větším rozsahu*

⁹ Podle § 128 odst. 1 zákona o spotřebních daních se právnické osobě, která skladuje nebo prodává neznačené tabákové výrobky na daňovém území České republiky, se uloží pokuta až do výše 1 000 000 Kč. Podle odstavce 2 tohoto ustanovení se právnické osobě, která skladuje neznačené tabákové výrobky na daňovém území České republiky v množství větším než 500 000 kusů cigaret, doutníků nebo cigarillos nebo v množství větším než 500 kilogramů tabáku, se uloží pokuta až do výše 10 000 000 Kč. Podle § 126 písm. b) zákona o spotřebních daních se právnické osobě, která neuvádí do volného daňového oběhu, nedováží nebo nedopravuje na daňové území České republiky tabákové výrobky v uzavřeném jednotkovém balení, lze uložit pokutu až do výše 2 000 000 Kč.

újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům nebo opatří tím sobě nebo jinému ve větším rozsahu neoprávněné výhody“.

Porušení tzv. generální klauzule podle § 44 odst. 1 obchodního zákoníku nebo parazitování na pověsti (§ 48), zlehčování (§ 50), srovnávací reklama (§ 50a) či porušení obchodního tajemství (51) tak nebude podle tohoto ustanovení trestné. Dle důvodové zprávy je kritériem pro rozlišení trestního postihu jednotlivých forem nekalé soutěže zásada, že ochranu podle tohoto ustanovení je třeba poskytovat jen v těch případech, kdy jde o ochranu spotřebitele. V ostatních případech postačí ochrana jen podle obchodního zákoníku.

Toto rozlišení vnímám jako nedostatek navrhované úpravy, když zejména porušení obchodního tajemství je jednání často velmi závažné a vědomí beztrestnosti povede k rošíření tohoto společensky nežádoucího jednání. Prostředky obchodního práva v tomto ohledu neposkytují poškozeným dostatečnou ochranu.¹⁰

Porušení závazných pravidel zadávacího řízení v rozporu s předpisy o veřejných zakázkách, které se musí stát závažným způsobem, dále i porušení předpisů upravujících činnost bank a jiných právnických osob oprávněných k provozování finanční činnosti, obchodování s investičními nástroji, kolektivního investování, penzijního připojištění a pojišťovnictví, pokud tím jsou porušeny závažným způsobem závazná pravidla obezřetného podnikání, obhospodařování majetku, kapitálové přiměřenosti, odborné péče nebo zákaz vykonávat zákonem nebo úředním rozhodnutím určené úkony, služby nebo jiné činnosti, je trestným činem **porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže** dle § 222 odst. 2, avšak jen za podmínky, že pachatel tímto jednáním způsobí ve větším rozsahu újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům nebo opatří tím sobě nebo jinému ve větším rozsahu neoprávněné výhody.

V návaznosti na tyto základní skutkové podstaty jsou pak stanoveny příslušné okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, kterými jsou spáchání členem organizované skupiny, opětovné spáchání činu, způsobení takovým činem značné škody (škody velkého rozsahu), nebo získání takovým činem pro sebe nebo pro jiného značného prospěchu (prospěchu velkého rozsahu). Způsobí-li pachatel takovým činem jinému neschopnost plnit své splatné závazky nebo předlužení bude potrestán trestem odnětí svobody až na 8 let.

Návrh trestního zákoníku zavádí nové skutkové podstaty a to trestné činy porušení povinnosti obchodní společnosti a družstva (§ 223) a nesvolání valné hromady, členské a jiné obdobné schůze (§ 224). Trestného činu **porušení povinnosti v provozu obchodní společnosti a družstva** (§ 223) se dopustí, „*kdo jako statutární orgán obchodní společnosti či družstva nebo jeho člen nebo jako člen dozorčí rady, kontrolní komise nebo jiného kontrolního orgánu anebo likvidátor v úmyslu opatřit sobě nebo jinému ve větším rozsahu neoprávněné výhody nebo prospěch nebo způsobit na cizím majetku větší škodu poruší zákonem nebo stanovami mu uloženou nebo smluvně převzatou povinnost směřující k ochraně zájmů společnosti, jejích společníků nebo členů*“.

¹⁰ Srov. § 264 (1) slovenského trestního zákoníku, podle kterého se trestného činu „Ohrozenie obchodného, bankového, poštového, telekomunikačného a daňového tajomstva“ dopustí, „kto vyzvedá obchodné tajomstvo, bankové tajomstvo, poštové tajomstvo, telekomunikačné tajomstvo alebo daňové tajomstvo v úmysle vyzradiť ho nepovolanej osobe alebo kto také tajomstvo nepovolanej osobe úmyselne vyzradiť“.

Trestného činu **nesvolání valné hromady, členské a jiné obdobné schůze** (§ 224) se dopustí, „*kdo v úmyslu opatřit sobě nebo jinému ve větším rozsahu neoprávněné výhody nebo způsobit na cizím majetku větší škodu nesplní svou zákonnou povinnost svolat valnou hromadu, schůzi vlastníků dluhopisů, členskou nebo jinou obdobnou schůzi obchodní společnosti nebo družstva*“.

Podle § 225 (zvláštní ustanovení o účinné lítosti) trestnost porušení povinnosti v provozu obchodní společnosti nebo družstva (§ 223) a nesvolání valné hromady, členské nebo jiné obdobné schůze (§ 224) zaniká, jestliže pachatel (a) svou povinnost dobrovolně dodatečně splnil dříve než vznikla jemu nebo jinému neoprávněná výhoda nebo prospěch nebo než nastala škoda na cizím majetku, nebo (b) škodlivému následku trestného činu dobrovolně zamezil nebo jej napravil. Dle důvodové zprávy byly tyto skutkové podstaty do návrhu zařazeny vzhledem k vývoji na kapitálovém trhu a dalších trzích v České republice a z nutnosti zajištění ochrany akcionářů, ale i společníků v obchodních společnostech a družstvech, neboť sankcemi obsaženými ve speciálních obchodních předpisech se nedaří je dostatečně ochránit před nezákonným jednáním. Ustanovení o účinné lítosti má působit na pachatele, aby alespoň dodatečně své povinnosti splnili.

Tento názor nesdílím. Skutková podstata trestného činu dle § 223 je formulována mimořádně neurčitě a je tak v rozporu se zásadou *nullum crimen sine lege*. Ustanovení § 223 nevyžaduje způsobení škody, pokud škoda skutečně vznikne, bylo by takové jednání postižitelné jako trestný čin porušování povinnosti při správě cizího majetku dle § 195, popřípadě jiný majetkový trestný čin. Ustanovení o trestném činu dle § 223 kriminalizuje předpolí trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku a dochází tak podle mého názoru k nežádoucímu rozšíření trestního bezpráví. To je v rozporu se zásadou pomocné úlohy a ekonomie trestní hrozby, neboť ochrana společnosti a jejích akcionářů (společníků, členů) před porušením povinností ze strany statutárních orgánů je dostatečně zajištěna již ustanovením o trestném činu porušování povinnosti při správě cizího majetku (§ 195), který je možno spáchat i z nedbalosti (§ 196). Rovněž v případě nesvolání valné hromady dává obchodní zákoník akcionářům (společníkům, členům) dostatečně účinné instrumenty k ochraně jejich práv. Obě tato ustanovení pak byla k návrhu ústavně-právního výboru při projednávání v Poslanecké sněmovně vypuštěna.

V souvislosti s rozvojem kapitálového trhu vzrůstá význam cenných papírů. V praxi se vyskytují např. případy, kdy jsou vydány akcie nebo zatímní listy před zápisem akciové společnosti do obchodního rejstříku, nebo kdy jsou vydány zatímní listy před splacením zákonem stanovené části emisního kursu upsaných akcií, anebo jsou vydány akcie před úplným splacením jejich emisního kursu atd. S přihlédnutím k trestuhodnosti takových jednání a jejich závažnosti z hlediska kapitálového trhu, návrh trestního zákoníku zakotvuje trestněprávní postih neoprávněného vydání cenného papíru (§ 226). Tohoto trestného činu se dopustí, „*kdo uvede do oběhu jako cenný papír listinu, aniž jsou splněny podmínky stanovené zákonem pro jeho vydání, nebo kdo nechá provést zápis o vydání zaknihovaného cenného papíru do zákonem stanovené evidence cenných papírů, aniž jsou splněny podmínky stanovené zákonem pro takový zápis*“.

Na kapitálovém trhu také často dochází k ovlivňování kurzu cenných papírů obchodovatelných na organizovaném trhu tím, že pachatel rozšíří nepravdivé nebo

hrubě zkreslené informace významně ovlivňující kurz takových cenných papírů, nebo skuteční nabídky nebo poptávky na organizovaném trhu cenných papírů nebo provede převody takových cenných papírů na účtu téže osoby nebo účtech osob jednajících ve shodě. Takové jednání samo o sobě nelze postihnout jako insider trading dle § 233 odst. 1 a proto návrh trestního zákoníku zavádí novou skutkovou podstatu trestného činu **manipulace s kurzem cenných papírů** (§ 227). Tohoto trestného činu se dopustí, „*kdo v úmyslu ovlivnit kurz cenných papírů obchodovatelných na organizovaném trhu (a) rozšíří nepravdivé nebo hrubě zkreslené informace významně ovlivňující kurz takových cenných papírů nebo (b) uskuteční nabídky nebo poptávky na organizovaném trhu cenných papírů nebo provede převody takových cenných papírů na účtu téže osoby nebo účtech osob jednajících ve shodě*“.

Trestný čin **neoprávněného podnikání** (§ 228) je do návrhu trestního zákoníku přebírán s upřesněním základní skutkové podstaty, kde je výslovně doplněno i „*obchodní*“ podnikání a se zavedením přísněji postižitelnými okolnostmi podmiňujícími použití vyšší trestní sazby. Dle důvodové zprávy v posledních letech dochází ve větším rozsahu k neoprávněnému podnikání spočívajícím v průmyslové výrobě lihu a výrobě alkoholických nápojů, z které pachatelé získávají značné zisky, aniž by z takové neoprávněné výroby platili daně. Tyto pachatele nelze postihnout pro trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 214, neboť by se tím nepřímou nutili k oznámení své vlastní trestné činnosti spočívající v neoprávněném podnikání, což je v rozporu se zásadou, že k doznání nesmí být obviněný donucován žádným způsobem. S přihlédnutím k tomu se upravují trestní sazby odnětí svobody stanovené u trestných činů podle § 228 odst. 1, 2 a dále se doplňuje nová okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby spočívající v získání prospěchu velkého rozsahu jako samostatný odstavec 3 se sazbou tři léta až deset let odnětí svobody. Tím bude zajištěno, aby zmíněné, ale i další, v budoucnu se vyskytující trestné činy spočívající v různých formách neoprávněného podnikání, mohly být adekvátně postiženy s přihlédnutím k jejich stupni konkrétní závažnosti. Obdobně, a v návaznosti na trestný čin neoprávněného podnikání, jsou upraveny okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby i u speciální skutkové podstaty trestného činu **neoprávněného provozování loterie a jiné sázkové hry** (§ 229), která se navíc rozšiřuje v základní skutkové podstatě i o organizování, propagaci nebo zprostředkování loterie nebo podobné sázkové hry, které se v těchto formách také v praxi objevují a které je také třeba trestně postihovat.

Základní skutkovou podstatu trestného činu **poškození spotřebitele** (§ 230) návrh přebírá z platného trestního zákona (§ 121 TZ) s tím, že jsou upraveny trestní sazby tak, aby byly zejména v méně závažných případech využívány více alternativní tresty (propadnutí věci a zákaz činnosti). V návaznosti na to jsou upraveny zvláště přitěžující okolnosti a trestní sazby k nim se vztahující tak, aby lépe než dosud vyjadřovaly typovou závažnost tohoto trestného činu, jak v základní, tak i v kvalifikovaných skutkových podstatách. K zajištění náležité ochrany spotřebitele proti rozšiřování výrobků, prací nebo služeb s podstatnými vadami, které nejsou zřetelně označeny, kdy mohou hrozit i významné škody, se zavádí i skutková podstata **poškození spotřebitele z nedbalosti** (§ 231), která mimo neověření jakosti takových výrobků, prací nebo

služeb postihuje i neověření shody výrobku s požadavky stanovenými zvláštním předpisem.¹¹

Trestný čin **zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění** (§ 232) přejímá návrh trestního zákoníku bez zásadních změn, pouze s úpravou vymezení odstavce druhého i na rejstříky nadací, obecně prospěšných společností a společenství vlastníků bytových jednotek, včetně úpravy trestních sazeb s ohledem na typovou závažnost a doplněním okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby.

U trestného činu **zneužívání informací a postavení v obchodním styku** (§ 233) návrh trestního zákoníku upravuje název tak, aby vyjadřoval i samostatnou skutkovou podstatu uvedenou v odstavci 2. Toto ustanovení obsahuje dvě základní skutkové podstaty, jednak tzv. insider tradig (zneužívání informací v obchodním styku dle § 233 odst. 1) a jednak tzv. selftrading (zneužívání postavení v obchodním styku dle § 233 odst. 2). Terminologie § 233 odst. 2 se upravuje tak, aby odpovídala současným ekonomickým podmínkám a pojmům obvyklým v tržním hospodářství, které používá obchodní zákoník a další civilní předpisy. Trestného činu podle § 233 odst. 2 návrhu trestního zákoníku se tak dopustí „*kdo jako podnikatel, společník, člen orgánu, zaměstnanec nebo účastník na podnikání dvou nebo více podnikatelů se stejným nebo podobným předmětem činnosti v úmyslu opatřit sobě nebo jinému výhodu nebo prospěch uzavře nebo dá popud k uzavření smlouvy na úkor jednoho nebo více podnikatelů nebo jejich podniků*“.

Pokus o vypuštění ustanovení § 233 odst. 2 vládního návrhu trestního zákoníku rozpoutal nejen nevídanou politickou bitvu, která měla za následek neschválení deset let připravované rekodifikace trestního práva hmotného, ale nastolil opět otázku rozsahu trestního bezpráví v hospodářské oblasti. Ačkoli výhrady k tomuto ustanovení sdílím, způsob, jakým došlo k jeho vypuštění, považuji za poněkud nešťastný.

Řešením by mohlo být nahrazení ustanovení § 233 odst. 2 zvláštní skutkovou podstatou postihující porušení zákazů konkurence. Vzorem by nám mohla být úprava slovenská. Tak podle § 244 zákona č. 300/2005 Zb., trestného zákona, se trestného činu „**porušovanie zákazů konkurencie**“, dopustí „*kto ako osoba povinná dodržiavať zákazů konkurencie podľa zákona, zákaz uvedený v takom zákone poruší a spôsobí tým inému väčšiu škodu*“.¹² Jedná se o trestněprávní normu s odkazovací dispozicí, která odkazuje na zákaz konkurence dle obchodního zákoníku. Objektem tohoto trestného činu je regulérnost obchodních vztahů založená na dodržování právních předpisů.¹³ Toto ustanovení bylo zařazeno do hlavy IV. zvláštní části mezi trestné činy proti majetku, ačkoli systematicky patří spíše mezi trestné činy hospodářské. De lege ferenda tak

¹¹ Například zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

¹² Z důvodové zprávy: „*Ide o novú skutkovú podstatu, ktorá chráni obchodné spoločnosti a družstvá pred spôsobením škody vlastnými pracovníkmi alebo členmi, ktorí sú taxatívne vymenovaní v Obchodnom zákonníku – zákon č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov tým, že napríklad vymenovaní pracovníci alebo členovia podnikajú v predmete podnikania materskej spoločnosti alebo družstva. Zákaz konkurencie sa vzťahuje len na zakázané činnosti, ktoré sú výslovne uvedené v Obchodnom zákonníku a nepatria sem dohodnuté obmedzenia.*“

¹³ Samaš, O., Stiefel, H., Toman, P. Trestný zákon. Stručný komentár. Iura Edition, Bratislava 2006, s. 521.

lze uvažovat o doplnění ustanovení § 222 odst. 2 návrhu trestního zákoníku o postih porušení zákazu konkurence.¹⁴

Skutkové podstaty trestných činů **zjednáání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě (§ 234) a pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži (§ 235)** návrh trestního zákoníku na rozdíl od platné úpravy rozšiřuje i na zadávání veřejných zakázek. U těchto trestných činů návrh umožňuje širší použití alternativních trestů (zákaz činnosti) a doplňuje zvláště přítěžující okolnosti tak, aby kvalifikované skutkové podstaty navazovaly na ostatní hospodářské trestné činy. U trestného činu vystavení nepravdivého potvrzení a zprávy (§ 237) osnova upravuje terminologii tak, aby u auditora odpovídala zákonu č. 254/2000 Sb., o auditorech.

V souladu s Úmluvou o ochraně finančních zájmů Evropských společenství je v návrhu upraven nový trestný čin **poškození finančních zájmů Evropských společenství** (§ 238).¹⁵ Ustanovení § 238 obsahuje dvě samostatné základní skutkové podstaty. Jejich objektivní stránka spočívá v tom, že pachatel:

- (1) *v oblasti výdajů nebo příjmů základního rozpočtu Evropských společenství nebo rozpočtů spravovaných Evropskými společenstvími nebo jejich jménem použije nebo předloží nepravdivé, nesprávné nebo neúplné údaje nebo doklady, anebo takové údaje nebo doklady zatají, a tím umožní nesprávné použití finančních prostředků nebo zadržování finančních prostředků z některého takového rozpočtu nebo zmenšení zdrojů některého takového rozpočtu;*
- (2) *v oblasti výdajů nebo příjmů základního rozpočtu Evropských společenství nebo rozpočtů spravovaných Evropskými společenstvími nebo jejich jménem neoprávněně použije finančních prostředků z některého takového rozpočtu nebo oprávněně získaných příjmů pro některý takový rozpočet.*

K trestnosti se v základní skutkové podstatě nevyžaduje způsobení škody ani získání prospěchu, ani podvodný úmysl k takovému způsobení škody či získání prospěchu směřující. Postačí škodlivý následek spočívající v nesprávném použití finančních prostředků Evropských společenství nebo jejich zadržování. Jde tedy o zvláštní případ podvodu, který se svojí konstrukcí nejvíce blíží dotačnímu podvodu (§ 188) a je proto na zvážení, zda by trestný čin poškození finančních zájmů Evropských společenství neměl být systematicky zařazen do hlavy páté mezi trestné činy proti majetku.

U trestného činu **porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou** (§ 238) byla skutková podstata doplněna tak, aby mimo porušení zákazu nebo omezení zahr-

¹⁴ Skutková podstata trestného činu **porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže** dle § 222 odst. 2 by pak mohla znít například:

„(2) *Stejně bude potrestán, kdo v rozporu se zvláštními právními předpisy o veřejných zakázkách poruší závažným způsobem závazná pravidla zadávacího řízení, nebo kdo v rozporu se zvláštními právními předpisy upravujícími činnost bank a jiných právnických osob oprávněných k provozování finanční činnosti, obchodování s investičními nástroji, kolektivního investování, penzijního připojištění a pojišťovnictví, poruší závažným způsobem závazná pravidla obezřetného podnikání, obhospodařování majetku, odborné péče nebo zákaz vykonávat zákonem nebo úředním rozhodnutím určené úkony, služby nebo jiné činnosti, nebo kdo v rozporu se zvláštními právními předpisy poruší závažným způsobem zákaz konkurence, a způsobí tím ve větším rozsahu újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům, zadavateli nebo jinému dodavateli nebo opatří tím sobě nebo jinému ve větším rozsahu neoprávněně výhody.*“

¹⁵ Úmluva EU o ochraně finančních zájmů Evropských společenství ze dne 26. 7. 1995 (41995A1127(03)).

novala i porušení jiné důležité povinnosti stanovené pro dovoz, vývoz nebo průvoz zboží. Dle důvodové zprávy se tím základní skutková podstata rozšiřuje i na jednání, které podle převažujících názorů v praxi se nepovažují za jednání porušující zákaz nebo omezení dovozu, vývozu nebo průvozu zboží, např. nepřihlášení zboží při přestupu státní hranice, pokud současně nedochází k porušení zákazu či omezení dovozu, vývozu nebo průvozu zboží upraveného zvláštním předpisem. Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby byly upraveny tak, aby kvalifikované skutkové podstaty navazovaly na ostatní hospodářské trestné činy a postihovaly taková jednání, která jsou typově velmi závažná, a to způsobení nebo zvýšení nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé nemoci domácích nebo jiných hospodářsky důležitých zvířat nebo nakažlivé nemoci nebo škůdce užitkových rostlin, anebo spáchání takového činu ohledně věci, která je předmětem kulturní hodnoty nebo archíválií, anebo na věci patřící do sbírek muzejní povahy, event. ohledně věci, která je kulturní památkou. Dosavadní trestné činy týkající se porušování předpisů o nakládání s kontrolovaným zbožím a technologiemi a o zahraničním obchodu s vojenským materiálem (§ 240, § 241, § 243, § 244, § 245) návrh trestního zákoníku přebírá v podstatě beze změny. Doplněny jsou jen některé další okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, u trestného činu provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence (§ 243) se upřesňuje název ustanovení.

TRESTNÉ ČINY PROTI PRŮMYSLOVÝM PRÁVŮM A PROTI AUTORSKÉMU PRÁVU

Objektem těchto trestných činů je ochrana výsledků tvůrčí činnosti, a to technické (§ 246) a literární, vědecké a umělecké (§ 247–249). Trestáním porušování práva autorského a průmyslových práv plní Česká republika své mezinárodní závazky.¹⁶ V souvislosti s členstvím České republiky v Evropské unii je třeba přiblížit trestněprávní ochranu proti zásahům do práv tzv. duševního vlastnictví ochráně, jaká je poskytována jiným, především majetkovým vztahům. Z tohoto důvodu se zavádějí do jednotlivých skutkových podstat trestných činů porušování práv k ochranné známce, obchodní firmě, označení původu a zeměpisnému označení (§ 246), porušování průmyslových práv (§ 247) a porušování autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi (§ 248) nové okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, a to v obdobném rozsahu jako u majetkových trestných činů.

Skutková podstata trestného činu **porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu, označení původu a zeměpisnému označení** podle § 246 je nově formulována s přihlédnutím k zákonu č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu

¹⁶ Jedná se zejména o tyto mezinárodní smlouvy: Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví ze dne 20. 3. 1883, vyhl. č. 90/1962 Sb., Madridská dohoda o mezinárodním zápisu továrních nebo obchodních známek ze dne 14. 4. 1891, vyhl. č. 65/1975, Štrasburská dohoda o mezinárodním patentovém třídění ze dne 24. 3. 1971, vyhl. č. 110/1978, Locarnská dohoda o zřízení mezinárodního třídění průmyslových vzorů a modelů ze dne 8. 10. 1968, vyhl. č. 21/1981 Sb., Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl ze dne 9. 9. 1886, vyhl. č. 133/1980 Sb., Všeobecná úmluva o autorském právu revidovaná v Paříži dne 24. července 1971, vyhl. č. 134/1980 Sb.

a zeměpisných označení, tak, aby lépe vyjadřovala znaky tohoto trestného činu z hlediska zájmu na ochraně řádného průběhu hospodářské soutěže, tedy ochranu subjektů vstupujících na trh, konkrétně zájem na ochraně užívání ochranné známky, obchodní firmy a označení původu a zeměpisného označení výrobků a služeb.

Dle důvodové zprávy lze u trestného činu porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu v platném znění podle § 150 TZ podle stávající právní úpravy uplatnit trestní odpovědnost jen vůči osobám, které uvádějí do oběhu výrobky nebo služby neoprávněně označované ochrannou známkou jiného nebo známkou s ní snadno zaměnitelnou. Obdobně je tomu u výrobků neoprávněně opatřených označením původu nebo zeměpisného označení. Osoby, jež se podílejí na trestné činnosti jednáním předcházejícím uvádění do oběhu (např. výrobou, dovozem, vývozem, skladováním atd. takových výrobků nebo služeb), lze postihnout jen v některých případech jako účastníky nebo trestnímu postihu unikají. Základní skutková podstata porušování práv k ochranné známce, obchodní firmě, označení původu a zeměpisnému označení dle § 246 odst. 1 se proto upravuje tak, že tohoto trestného činu se dopustí, „*kdo uvede do oběhu výrobky nebo služby neoprávněně označené ochrannou známkou, k níž přísluší výhradní právo jinému, nebo známkou snadno s ní zaměnitelnou, nebo pro tento účel sobě nebo jinému takové výrobky nabízí, zprostředkuje, vyrobí, doveze, proveze, vyveze nebo jinak opatří nebo přechovává, anebo takové služby nabízí nebo zprostředkuje*“. Obdobně se upravuje i skutková podstata § 246 odst. 2.

Návrh trestního zákoníku zavádí novou skutkovou trestného činu **padělání a napodobení děl výtvarného umění** (§ 249). Tohoto trestného činu se dopustí, „*kdo padělá autorské dílo nebo napodobí výtvarný projev jiného autora v úmyslu, aby nové dílo bylo považováno za původní dílo takového autora*.“ Okolností podmiňující použití vyšší trestní sazby je spáchání tohoto činu členem organizované skupiny, získá-li pachatel takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch nebo dopustí-li se takového činu ve značném rozsahu. Trestem odnětí svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, získá-li tímto činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu nebo dopustí-li se takového činu ve velkém rozsahu. Toto ustanovení tak chrání majetková práva umělce tím, že postihuje případy padělání významných uměleckých děl i případy, kdy dílo není přesnou kopií konkrétního výtvarného díla, ale pouhým napodobením určitého stylu známého umělce (např. Picasso). Je otázkou, zda v případě napodobenin nejde o přepínání trestní represe, když uvážíme, že majetková práva umělce by v tomto případě zpravidla již nebyla chráněna autorským právem.

ZÁVĚR

De lege ferenda lze předpokládat, že ani vládní návrh trestního zákoníku není kodifikační konečnou a že bude třeba hlavu šestou doplnit o další ustanovení o hospodářských trestných činech, protože bude třeba postihnout nové formy kriminality a zajistit trestněprávní ochranu vztahů založených novými mimotrestními normami v ekonomické oblasti, jakož i přizpůsobit v trestní oblasti náš právní řád právním řádům evropským.

Pokud jde o jednotlivé problémové okruhy budoucí trestněprávní úpravy jistě bude vhodné se vrátit k diskusi nad definicí přípustného rizika v hospodářské oblasti. Je totiž nedostatkem navrhované úpravy, že „obvyklé podnikatelského riziko“ bylo jako okolnost vylučující protiprávnost vloženo pouze do ustanovení § 199 odst. 1 písm. e) trestního zákoníku o trestném činu způsobení úpadku.¹⁷

ECONOMIC CRIMINAL OFFENCES IN GOVERNMENT BILL OF THE CRIMINAL CODE

Summary

The democratic social and economics reforms after the Velvet Revolutio of November 1989 were subsequently reflected in Czech legislation. The valid penal law from year 1961 have been amended many times. The government prepared new penal law. Even in democratic society the Economic Criminal Offences constituent significant part of penal law. Country whose economy is base on market bussines principles out of definite economy regulation and the part of this regulation are instruments of penal law. Economic Criminal Offences are modified in Chapter VI. There are Criminal Offences against the Economic System (Division 1), Criminal Offences against Economic Discipline (Division 2), Currency and Taxation Criminal Offences (Division 3), Criminal Relating to Unfair Competition, Trademarks, Protected Designs, Inventions and Copyrigt (Division 4). In the other part author is giving us definition of single crimes, describe changes against present adjustment and do not avoid any suggestions de lege ferenda. The attention paid to crime "Misuse of information in business relations". Trying to eliminate this had result of 10 years of preparing disapproval recodification criminal code.

Klíčová slova: criminal code, penal law, economic criminal offences, recodification, government bill

Autor je odborným asistentem na katedře trestního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy a advokátem v Praze.

---

¹⁷ Pro výslovnou úpravu podmínek dovoleného hospodářského rizika se vyslovili např. Teryngel, J. Problematická novela (k novele trestního zákona novelou zákona o konkurzu a vyrovnání). *Trestní právo 2/2001*, s. 2, Půry, F. Poznámky k právní úpravě hospodářské kriminality v ČR, *Trestní právo 9/2000*, s. 14.